

Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman alueellisen rahoitussuunnitelman laatiminen vuodelle 2026

MYRS 16.10.2025 § 220

PPL/30/00.02.05/2025

Asian esittely

Alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain (756/2021, toimeenpanolaki) 20 § mukaan maakunnan yhteistyöryhmän tehtäviin kuuluu hyväksyä toimeenpanolain 29 §:n 3 momentissa tarkoitettu EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman alueellinen rahoitussuunnitelma ja siihen sisältyvät rahoituksen painopisteet.

Maakuntien liitot vastaavat Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman alueellisten rahoitussuunnitelman valmistelusta. Liitot tekevät valmistelun tiiviissä yhteistyössä erityisesti ELYkeskusten kanssa, mutta myös muiden alueellisten kumppaneiden kanssa.

Työ- ja elinkeinoministeriö on ohjeistanut vuoden 2026 Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman alueellisten rahoitussuunnitelman valmistelun. Ohjelmamuutoksen takia valmistelussa on vain yksi vuosi.

Rahoitussuunnitelmassa kuvataan Suomen alue- ja rakennepolitiikan varojen alueellinen kohdentaminen. Rahoituksen kohdentaminen kuvataan toimintalinjoittain, erityistavoitteittain ja viranomaisittain seuraavaksi vuodeksi hallintoviranomaisen (TEM) ilmoittaman maakunnittaisen kulmaluvun perusteella. Ehdotus on tarkoitettu otettavaksi huomioon varojen jakoa valmisteltaessa. Lisäksi suunnitelmassa ilmoitetaan arvio kuntarahoituksesta ja muusta julkisesta rahoituksesta toimintalinjoittain, erityistavoitteittain ja viranomaisittain. Rahoitussuunnitelmassa voidaan esittää myös mahdollinen varojen kohdentaminen ylimaakunnalliseen toimintaan ja ilmoittaa tähän toimintaan sovittu välittävä toimielin.

Rahoitussuunnitelmassa käsitellään EAKR-, ESR+ ja JTF-rahoitusta. Rahoitussuunnitelma koskee vain EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman alueellista osiota vuodelle 2026. Rahoitussuunnitelma on liitteenä. Kestävän kaupunkikehittämisen ja valtakunnallisten teemojen rahoitusta ei käsitellä alueellisissa rahoitussuunnitelmissa.

Rahoitussuunnitelmien laatimisen yhteydessä tarkastellaan myös rahoitusten vuosien 2021-2026 myöntövaltuuksien sidonta- ja varaustilannetta Pohjois-Pohjanmaan liitossa ja ELY-keskuksessa ja tarkistetaan, onko tarvetta myöntövaltuuksien siirroille.

Valmistelussa olevat Pohjois-Pohjanmaan myöntövaltuudet vuodelle 2026:

Rahasto	2026 (milj. €)
EAKR+valtio	10,2
ESR+ + valtio	7,241
JTF+valtio	7,489
Yhteensä	24,93

Varojen käytön suunnittelussa suositellaan huomioimaan aluekehityskeskusteluissa esille tuotuja kärkeä sekä teollisuuspoliittisesti keskeisiä alueellisia näkökulmia. Itäisen ja Pohjoisen Suomen ohjelmat ovat valmistuneet keväällä 2025 ja varojen käytön suunnittelussa suositellaan huomioimaan nämä teemat erityisesti laajempien maakuntien yhteisten kokonaisuuksien aikaansaamiseksi. Rahoitusta tulee käyttää alueellisiin tarpeisiin, jotka nousevat esiin maakuntaohjelmasta.

Rahoittamisessa huomioidaan Pohjois-Pohjanmaan siirtymäsuunnitelma, Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelma 2026–2029, Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartta sekä päivittyvä huoltovarmuuden ja kokonaisturvallisuuden toimeenpanosuunnitelma.

ELY-keskuksen yritystukirahoituksissa (EAKR ja JTF) toimitaan MYR:n hyväksymien yritystukilinjauksien mukaisesti.

ELY-keskuksen ESR +rahoituksessa painotetaan erityisesti työllisyyttä ja osallisuutta toteuttavia hankkeita. Ihmisten osaamista kehitetään ajankohtaisissa teemoissa kuten energia ja turvallisuus. Lisäksi tuetaan lastensuojelun palveluiden kehittämistä.

Tulosvastuun varmistamiseksi maakuntien tulee asettaa maakuntakohtaiset tuotos- ja tulostavoitteet EAKR:n ja ESR+:n osalta kumulatiivisesti vuosille 2021–2026 ja JTF:n osalta vuosille 2022–2026. Tuotos- ja tulostavoitteet ovat esityslistan liitteenä.

Maakunnan yhteistyöryhmän hyväksymät rahoitusuunnitelma toimitetaan Työ- ja elinkeinoministeriöön 31.10.2025 mennessä.

Päätösesitys maakunnan yhteistyöryhmälle on esitetty liitteissä.

Pohjois-Pohjanmaan liiton kv-asiantuntija Saija Tikkanen esittelee asian valmistelua.

Puheenjohtajan esitys

Esitetään MYR:lle hyväksyttäväksi.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.